

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Jerzego Kopcia

w sprawie **Ł.R.**

oskarżonego o czyn z art. 207 § 2 k.k. w zw. art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 marca 2025 r.

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 5 marca 2025 r., sygn. akt II KK 360/24,

o zastosowaniu wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

Barbara Skoczowska Zbigniew Puskarski Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Ł.R. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 5 marca 2025 r., sygn. akt II KK 360/24, uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 marca 2024 r., sygn. akt VIII AKa 148/23, zmieniający wyrok (nie co do orzeczenia o karze) Sądu Okręgowego

Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 20 lipca 2022 r., sygn. akt V K 192/21 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie. Po wydaniu wyroku Sąd Najwyższy wydał postanowienie, którym na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. zastosował wobec Ł.R. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy. W uzasadnieniu wyraził pogląd, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu i przypisanego wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie przestępstwa określonego w art. 207 § 2 k.k. w zw. art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., nadto stwierdził, że charakter tego czynu, jak też wymiar orzeczonej nieprawomocnie przez Sąd pierwszej instancji kary pozbawienia wolności – 25 lat – powodują, że w stosunku do Ł.R. jest spełniona samodzielna przesłanka zastosowania tymczasowego aresztowania z art. 258 § 2 k.p.k., bowiem surowość grożącej oskarżonemu kary jest w pełni realna. W takim wypadku tylko izolacyjny środek zapobiegawczy jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy przebieg postępowania przed Sądem drugiej instancji, w szczególności wyeliminuje ryzyko utrudniania tego postępowania. Sąd Najwyższy miał też w polu widzenia przepis art. 259 § 1 k.p.k., przy czym uznał, że w odniesieniu do Ł.R. nie zachodzą przesłanki nakazujące odstąpienie od tymczasowego aresztowania.

Zażalenie na to postanowienie złożył obrońca oskarżonego. Orzeczeniu zarzucił:

„1. Obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 258 § 2 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że potrzeba stosowania względem oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania uzasadniona jest grożącą oskarżonemu surową karą, w sytuacji gdy na obecnym etapie postępowania wystarczającym będzie dla zabezpieczenia prawidłowego jego toku zastosowanie nie izolacyjnego środka zapobiegawczego;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia i mający wpływ na jego treść, polegający na bezzasadnym uznaniu, iż jedynie zastosowanie wobec oskarżonego najsurowszego ze środków zapobiegawczych – tymczasowego aresztowania – zagwarantuje prawidłowy przebieg postępowania odwoławczego, skutkujący zastosowaniem środka

zapobiegawczego o najbardziej represyjnym charakterze, niewspółmiernego do potrzeb toczącego się postępowania”.

W konkluzji wniósł o „zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez niestosowanie względem oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, ewentualnie zmianę środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na środek zapobiegawczego o charakterze wolnościowym”.

Sąd Najwyższy, orzekając jako sąd odwoławczy, zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności trzeba zwrócić uwagę, że nie jest jasne, czy obrońca postuluje w ogóle odstąpienie od stosowania wobec oskarżonego środków zapobiegawczych, czy też zastosowanie w miejsce tymczasowego aresztowania środka o charakterze wolnościowym. Wątpliwość ta wynika z tego, że wniosek zażalenia został sformułowany w postaci alternatywnej, chociaż zmiana zaskarżonego postanowienia poprzez niestosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania miałyby miejsce również w razie zastąpienia tego środka zapobiegawczego środkiem o charakterze wolnościowym

Przechodząc do meritum należy wskazać, że chociaż ma rację Autor zażalenia, iż „funkcją tymczasowego aresztowania jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania, nie zaś antycypacja kary”, jak też nie bez racji odwołuje się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w świetle którego zawsze zachodzi konieczność rozważenia przez sąd, czy inne niż tylko izolacyjny środki zapobiegawcze gwarantują stawienie się oskarżonego na rozprawie, to wniesione zażalenie nie jest zasadne, zatem nie może prowadzić do postulowanej zmiany zaskarżonego postanowienia. Sąd Najwyższy, stosując wobec Ł. R. tymczasowe aresztowanie, z pewnością nie naruszył art. 258 § 2 k.p.k., o czym mowa w pierwszym zarzucie zażalenia. Obraza tego przepisu miałyby miejsce, gdyby – w odniesieniu do osoby skazanej przez sąd pierwszej instancji – powołano go, stosując tymczasowe aresztowanie w sytuacji, gdy osoba ta została skazana na karę pozbawienia wolności niższą niż 3 lata. Tymczasem Sąd meriti wymierzył Ł. R. karę 25 pozbawienia wolności, tak dalece odbiegając od owej kary granicznej, że w świetle art. 258 § 2 k.p.k. potrzeba zastosowania wobec niego tymczasowego aresztowania rysuje się szczególnie wyraźnie. W

istocie omawiany zarzut jest zbieżny z drugim zarzutem zażalenia, bowiem oba opierają się tezie, że organ stosujący wobec oskarżonego tymczasowe aresztowanie błędnie ustalił, iż jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, chociaż, zdaniem obrońcy, tok ten nie byłby zakłócony nawet w razie odstąpienia od zastosowania wobec oskarżonego izolacyjnego środka zapobiegawczego. Wsparciem tego twierdzenia jest pogląd Autora zażalenia, że „w tym wypadku wystarczające będzie stosowanie środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym”, nadto dla obrońcy „nie ulega wątpliwości, że oskarżony będzie stawiał się na każde wezwanie organów, a także nie będzie w żaden sposób zaburzał toku postępowania”, a dostateczną gwarancją „mobilizującą oskarżonego do uczestnictwa w czynnościach procesowych będzie zastosowanie innego nie izolacyjnego środka zapobiegawczego”.

Ta argumentacja nie przekonuje o wadliwości zaskarżonego postanowienia. Nie wiadomo, na czym obrońca opiera pewność, że po uchyleniu tymczasowego aresztowania oskarżony „będzie stawiał się na każde wezwanie organów”, natomiast jeżeli podkreśla, że „Sąd stosując tymczasowe aresztowanie jest zobowiązany do wzięcia pod uwagę całości okoliczności towarzyszących sprawie, w tym materiał dowodowy”, to należy odnotować, że Sąd stosujący wobec Ł. R. tymczasowe aresztowanie miał na uwadze istotne „okoliczności towarzyszące sprawie”, tj. fakt skazania oskarżonego nieprawomocnym wyrokiem (z czym wiąże się dokonanie przez sąd meriti weryfikacji materiału dowodowego i wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa), charakter przypisanego mu przestępstwa i wysokość wymierzonej kary pozbawienia wolności. Wszystkie te okoliczności przemawiały za zastosowaniem wobec Ł. R. najsurowszego środka zapobiegawczego, przy czym należy podkreślić, że Sąd nie popełnił też błędu traktując (z powołaniem uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11) unormowanie zawarte w art. 258 § 2 k.p.k. jako samodzielną przesłankę zastosowania tymczasowego aresztowania, czego zresztą w zażaleniu nie negowano.

Mając powyższe na uwadze, nadto fakt, że oskarżony jest pozbawiony wolności od 26 września 2020 r., co jest okresem niewielkim w odniesieniu do orzeczonej nieprawomocnie kary, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Barbara Skoczowska Zbigniew Puskarski Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

[a.ł]